

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-13/23

Датум: 07.04.2023. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко, за обнављање еколошке дозволе за малу хидроелектрану „Сутјеска С-Ј-3“ пројектоване снаге 2,124 MW, на ријеци Јабушници, на територији општина Калиновик и Гацко, а на основу члана 94. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17), члана 76. став (2) Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18)

д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Обнавља се рјешење овог министарства, број: 16-92-385/07 од 28.05.2018. године, којим је издата еколошка дозвола одговорном лицу „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко, за малу хидроелектрану „Сутјеска С-Ј-3“ пројектоване снаге 2,124 MW, на ријеци Јабушници, на територији општина Калиновик и Гацко, са роком важења до 28.05.2028. године, под сљедећим условима:

2. Погони и постројења за која се издаје еколошка дозвола су:

- тиролски захват на десној обали Јабушнице, без акумулације,
- цјевовод под притиском укупне дужине 1 673 m
- машинска зграда на десној обали ријеке Јабушнице

3. „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко дужно је да:

3.1. Испуњава основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање обнављање дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха и од буке

У току изградње:

- Орошавати површине градилишта и привремене саобраћајнице ради смањења емисија прашине.
- Вршити редовне техничке прегледе опреме и механизације ради смањења емисија насталих сагорјевањем издувних гасова.
- Вршити прекривање камиона који превозе грађевински материјал.

- Брзину кретања возила на градилишту и приступним саобраћајницама прилагодити условима пута.
- Обавезно користити нискосумпорна горива као енергенте.
- У случају минирања примјенити прописе за извођење те врсте радова, а радове ове врсте мора изводити овлаштена институција.
- Уређаји који емитују буку морају бити атестирани, односно конструисани или изоловани, тако да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа.

У току експлоатације:

- Бетонирати или асфалтирати манипулативне површине око машинске зграде и одржавати их у чистом стању.
- Слободне површине на локацији озеленити и одржавати под зеленилом.
- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха, јер је технолошки процес производње електричне енергије такав, да нема утицаја на ваздух.
- Редовно пратити и одржавати техничку исправност инсталисане опреме и уређаја у циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта хидроцентрале (машинске зграде).
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације.

3.2.2. Мјере за заштиту воде и земљишта

У току изградње:

- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи у складу са пројектном документацијом и локацијским условима.
- За транспорт опреме и материјала на градилишту искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Забрањено је прати машине и возила у зони радова.
- Прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изградити са одводом површинских вода и прилагодити саобраћајнице предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- Користити мобилне еколошке тоалете за запослене на градилишту и редовно их чистити од стране овлаштене институције или фекалне отпадне воде одводити у септичку јаму која се мора редовно чистити.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираниог материјала у водоток.
- Постојећу вегетацију на предметним површинама максимално сачувати.
- У случају појаве ерозивних процеса, предузети хитне мјере стабилизације тла.
- Током грађења обезбједити несметану проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
- Сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности одлагати на за те намјене одређене површине.
- Забрањено је истресање ископног материјала у кањон.
- Смјештај свих возила и механизације, која користи течно гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања, са изграђеним сепаратором масти и уља.
- Течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту, по могућности у бетонском базену, а у случају процуривања горива одмах приступити санацији загађене површине сухим поступком.
- Обезбједити довољне количине средства за сухо чишћење земљишта и радних површина за случај просипања нафтних деривата.
- По завршетку радова приступне и градилишне путеве вратити у првобитно стање.

- По завршетку радова извршити рекултивацију терена, све привремене објекте, позајмишта, предмете и материјале са површина кориштених за потребе градилишта уклонити и изравнати и довести те локације у стање прије почетка радова.
- Упоредо са изградњом МХЕ спровести најповољније рјешење проблема миграције риба, које мора бити у функцији по пуштању хидроелектране у рад.
- Ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту, у циљу заштите вегетације и непотребног већег уништавања биљног фонда на овом подручју.
- Што већи дио објеката реализовати у кориту за велику воду, односно на сувом, а затим у маловодном дијелу године, реализовати дио објекта који се налази у проточном дијелу корита.
- Крчење и сјечу шуме обављати изван периода гнијежђења птица и вегетационог периода.

У току експлоатације:

- Придржавати се услова из Водне дозволе.
- Фекалне и санитарне отпадне воде из простора за боравак запосленог особља одводити у септичку јаму.
- Септичку јаму редовно чистити од стране овлаштене комуналне службе и о томе редовно водити евиденцију.
- Изградити сепаратор суспендованих честица и сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и саобраћајница.
- Одржавати у функционалном стању сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепаратор суспендованих честица.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде и испод турбине, изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Обезбједити средство за сухо чишћење земљишта за случај просипања уља или нафтних деривата на земљиште на локацији или обали.
- Загађено земљиште и искориштен адсорбент третирати као опасан отпад.
- Безусловно поштовати водопривредни и биолошки минимум, у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду.
- Израдити погонско упутство са посебним приказом режима рада МХЕ за период малих и великих вода.
- За водоток обезбједити еколошки прихватљив проток ($0,062 \text{ m}^3/\text{s}$) низводно од водозавхвата утврђеног на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне као минимално средњи мјесечни проток 95%-тном обезбјеђености у складу са чланом 65. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06, 92/09 и 121/12).
- Водозахват изградити на начин да се омогући испуштање гарантованог еколошког прихватљивог протока (ГЕПП).
- Квалитет воде по изласку из хидроелектране мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Вршити континуирани мониторинг стања ихтиофауне у сарадњи са риболовачким удружењима и предузимати одговарајуће мјере заштите за спречавање инцидентних ситуација.
- У случају поремећаја миграционих путева, као и природне равнотеже и прираста ихтиофауне и других акватичних организама, урадити план санације и редовног годишњег вјештачког порибљавања и одржавања аутохтоних врста у складу са Законом о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 72/12 и 112/21).
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројење хидроелектране.

- Конструктивно - архитектонским рјешењима водозавата, таложника и водне коморе, прије доводног цјевовода, спријечити улазак риблије млађи у систем хидроелектране.
- Само пречишћене воде (без присуства других честица) уводити у крајњи реципијент, у складу са Правилником о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01) и у складу са условима из водне дозволе.

3.2.3. Мјере за заштиту културно-историјског наслеђа и археолошких налазишта

- Уколико се у току извођења радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавјестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
- Уколико се у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порјекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавјестити Републички завод за заштиту културно историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21).
- Отпад који настаје на локацији, прикупљати и раздвајати на мјесту настанка у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18), исти складиштити у намјенске контејнере и посуде, те збрињавати на основу уговора са овлашћеним лицима.
- Уредити мјеста за привремено одлагање отпада (водонепропусна површина заштићена од атмосферског утицаја) или одлагање вршити у контејнере веће запремине до преузимања сакупљеног отпада од стране овлашћених и надлежних институција.
- На локалитету мора бити постављен довољан број контејнера за сакупљање свих врста отпада.
- Сви контејнери и посуде на локацији морају бити јасно означени типом и нивоом опасности.
- Комунални отпад сакупљати у контејнере и збрињавати са локалном надлежном службом.
- Папир, картон, стакло, метал и пластику одвојено сакупљати у адекватне посуде и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом или рециклирати.
- Отпад од механичког раздвајања на решеткама привремено складиштити у намјенске контејнере и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Опасан отпад сакупљати одвојено, на начин да се онемогући загађење и штета по животну средину, привремено складиштити и збрињавати у сарадњи са овлашћеним предузећем.
- Водити евиденцију о чишћењу и уклањању отпада који спада у категорију опасних у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада.
- Отпад индексних бројева 13 03 01* (уља за изолацију и пренос топлоте која садрже ПЦС), 13 03 06* (минерална хлорована уља за изолацију и пренос топлоте, другачија од оних наведених у 13 03 01), 13 03 07* (минерална нехлорована уља за изолацију и пренос топлоте), 13 03 08* (синтетичка уља за изолацију и пренос топлоте), 13 03 09* (одмах биоразградива уља за изолацију и пренос топлоте) и 13 03 10* (остала уља за изолацију и пренос топлоте) привремено складиштити у затворену металну бурад и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.

- Отпад индексних бројева 13 05 02* (муљеви из сепаратора уље/вода) и 13 05 06* (уља из сепаратора уље/вода) привремено складиштити у затворену металну бурад и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Отпад индексних бројева 15 01 10* (амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама) и 15 02 02* (адсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисања, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама) привремено складиштити у затворену металну бурад и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- У случају просипања нафтних деривата, контаминирано земљиште и адсорбенс привремено складиштити у затворено метално буре и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Спријечити расипање отпада на предметној локацији.

3.2.5. Мјере у случају затварања постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).
- Извршити процјену утицаја на животну средину за случај затварања постројења.

4. Приликом рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске, број 124/12).

4.2. Граничне вриједности индикатора буке на отвореном и у затвореном простору према Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“, број 2/23):

Зона	Намјена простора	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке L _{RaeqT} / dB (A)			
		L _{day}	L _{evening}	L _{night}	L _{den}
I	Подручја намијењена за одмор, лијечење и опоравак, тиха подручја изван насељеног подручја, укључујући и све категорије заштићених подручја у Републици Српској (национални парк, строги резерват природе, посебни резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, заштићени природни пејзаж, заштићени културни пејзаж, парк природе, парк шума, објект обликване природе и споменик парковске архитектуре)	50	45	40	50
II	Искључиво стамбена подручја или тиха подручја унутар насељеног подручја (предшколске и школске зоне)	55	55	40	56
III	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински стамбене намјене	55	55	45	57
IV	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице	65	65	50	66

V	Подручја искључиво занатске, услужно-трговачке, спортско-рекреационе и угоститељско-туристичке намјене	65	65	55	67
VI	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали	На граници ове зоне бука не смије прелазити граничну вриједност у зони са којом се граничи			

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за трећу зону, с обзиром да се у овом случају ради о овој намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту сходно Правилнику о граничним и ремедијационим вриједностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број 82/21):

Земљиште/седимент (mg/kg апсолутно суве материје)								
	Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност
Метали								
Кадмијум (Cd)	0,8	12	Хром (Cr)	100	380	Бакар (Cu)	36	190
Никл (Ni)	35	210	Олово (Pb)	85	530	Цинк (Zn)	140	720
Жива (Hg)	0,3	10	Арсен (As)	29	55	Баријум (Ba)	160	625
Кобалт (Co)	9	240	Берилијум (Be)	1,1	30	Талијум (Th)	1	15
Молибден (Mo)	3	200	Селен (Se)	0,7	100	Калај (Sn)	-	900
Антимон (Sb)	3	15	Телур (Te)	-	600	Ванадијум (V)	42	250
Сребро (Ag)	-	15						
Неорганска једињења								
Цијаниди-слободни	1	20	Цијаниди - комплекс (pH≥5)	5	50	Бромиди (mgBr/l)	20	-
Цијаниди - комплекс (pH<5) ^{1*}	5	650	Тиоцијанати (укупни)	1	20	Флуориди (mgF/l)	500*	-
Ароматична органска једињења								
Бензен	0,01	1	Стирен (винилбензен)	0,3	100	Катехол (о-дихидроксибензен)	0,05	20
Етилбензен	0,03	50	Фенол	0,05	40	Резорцинол (m-дихидроксибензен)	0,05	10
Толуен	0,01	130	Крезол (укупни)	0,05	5	Хидрохинон (p-дихидроксибензен)	0,05	10
Ксилени	0,1	25	Додецилбензен	-	1.000	Ароматични растварачи	-	200
Полициклични ароматични угљоводоници (ПАН)								
ПАН (укупни) ^{2*}	1	40						
Хлоровани угљоводоници								
1,1,2-трихлоретан	0,4	10	Хлоронафтален	-	10	Тетрахлоранилин	-	30
Трихлоретан	0,1	60	Монохлоранилин	0,005	50	Пентахлоранилин	-	10
Тетрахлорметан	0,4	1	Полихлоровани бифенили (укупни) ^{5*}	0,02	1	4-хлорметилфенол	-	15
Тетрахлоретан	0,002	4	Екстрактабилна халогенизована органска једињења (ЕОХ)	0,3	-	Диоксин	-	0,001
Хлорбензени (укупни) ^{3*}	0,03	30	Дихлоранилин	0,005	50	Трихлоранилин	-	10

Хлорфеноли (укупни) ^{4*}	0,01	10						
Пестициди								
DDT/DDD/DDE (укупни)	0,01	4	α-НСН	0,003	-	Хлордан	0,000 03	4
Дрини ^{6*}	0,005	4	β-НСН	0,009	-	Ендосулфан	0,000 01	4
Алдрин	0,00006	-	γ-НСН	0,000 05	-	Хептахлор	0,000 7	4
Диелдрин	0,0005	-	Атразин	0,000 2	6	Хептахлорепоксид	0,000 0002	4
Ендрин	0,00004	-	Карбарил	0,000 03	5	Манеб	0,002	35
НСН-једињења ^{7*}	0,01	2	Карбофуран	0,000 02	2	МСРА ^{8*}	0,000 05	4
Органо калајна једињења (укупни)	0,001	2,5	Азинфосметил	0,000 005	2			
Остале загађујуће материје								
Циклохексанон	0,1	45						
Фталати (укупни) ^{9*}	0,1	60						
Азбест	-	100						
Укупни нафтни угљоводоници (фракције C ₆ -C ₄₀)*	50	5. 000	Бутанол	-	30	Формалдехид	-	0,1
Пиридини	0,1	0,5	1,2 бутилацетат	-	200	Изопропанол	-	220
Тетрахидрофуран	0,1	2	Етилацетат	-	75	Метанол	-	30
Тетрахидротиофен	0,1	90	Диетиленгликол	-	270	Метил-терцијарни-бутил-етар (МТВЕ)	-	100
Трибромометан	-	75	Етиленгликол	-	100	Метилетилкетон (МЕК)	-	35
Акрилонитрил	0,00000 7	0,1						

4.4. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мјере	Гранична вриједност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ₃ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВПК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-

18.	Гвожђе	mg/m ³	2 000
19.	Кадмијум	mg/m ³	10
20.	Манган	mg/m ³	500
21.	Никл	mg/m ³	10
22.	Олово	mg/m ³	10
23.	Укупни хром	mg/m ³	100
24.	Цинк	mg/m ³	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01):

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ , g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103-5*104	5*104-5*105	>105

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

5.1.1. У току изградње:

ПРЕДМЕТ МОНИТОРИНГА	Параметар који се посматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет воде	Физичко-хемијски и биолошки параметри (основни показатељи квалитета воде)	Узводно од водозахвата и низводно од објекта машинске зграде	Једном у току године или по налогу надлежне инспекције

Бука	Укупни ниво буке	На локацији машинске зграде	Једном у току године или по налогу надлежне инспекције
Квалитет ваздуха	Концентрација прашине SO ₂ , NO _x , NO, NO ₂ , CO, O ₃ и лебдећих честица	На градилишту	По налогу надлежне инспекције или у случају инцидента
Квалитет земљишта	Физичко хемијске параметри (тешки метали, минерална уља)	На мјесту инцидента	У случају инцидента или по налогу надлежне инспекције

5.1.2. У току експлоатације:

ПРЕДМЕТ МОНИТОРИНГА	Параметар који се посматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет воде	Физичко-хемијски и биолошки параметри (основни показатељи квалитета воде)	Узводно од водозавхвата и низводно од објекта машинске зграде	Једном у току године или по налогу надлежне инспекције
Бука	Укупни ниво буке	На локацији машинске зграде	Сваке двије године или по налогу надлежне инспекције
Квалитет земљишта	Физичко хемијске параметри (тешки метали, минерална уља)	На мјесту инцидента	У случају инцидента или по налогу надлежне инспекције

5.2. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлаштеног правног лица, а извјештаје о извршеном мјерењу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисаних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган.

5.4. Одговорно лице дужно је, без одлагања, пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који негативно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Административна такса за обнављање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

7. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

8. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом који мора садржавати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чланом 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

10. Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чланом 96. Закона о заштити животне средине.

11. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Образложење

Дана 17.01.2023. године одговорно лице „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске захтјев за обнављање еколошке дозволе за малу хидроелектрану „Сутјеска С-Ј-3“ пројектоване снаге 2,124 MW, на ријеци Јабушници, на територији општина Калиновик и Гацко. Документација је комплетирана дана 05.04.2023. године.

У достављеним Доказима је наведено да је на ријеци Јабушници планирана мала хидроелектрана „Сутјеска С-Ј-3“ на територији општина Калиновик и Гацко, пројектоване снаге 2,124 MW. Водозахват се налази на парцели Вита Бара, на земљишту означеном као к.ч. 104/6 Кладово Поље 1, општина Калиновик, а МХЕ се са својим објектима протеже и на парцелу означену као к.ч. 2594/6 К.О. Дражљево, општина Гацко. Предметна мини хидроелектрана означена је симболима „С-Ј-3“, гдје С означава слив ријеке Сутјеске, Ј подслив ријеке Јабушнице, при чему су постројења нумерисана растућим бројевима од ушћа према извору. Водозахват је планиран као тиролски са решетком и биће лоциран на десној обали ријеке Јабушнице са котом горње воде око 1 502 mnm и са улазом испод прелива лоцираним на висини 1 503,7 mnm. Брана ће бити изграђена од преднапрегнутог бетона и имаће прелив дужине 11,35 m. Врх бране је планиран на висини од 1 504 mnm. У тијело бране ће константно бити омогућен еколошки проток. Цијев ниског притиска ће бити изграђена од префабрикованог преднапрегнутог бетона са гуменим спојевима и налазиће се између водозавата и водостана дужине 640 m. Вањски пречник цијеви биће 1 200 mm, а унутрашњи 1 000 mm. Водостан ће бити изграђен од преднапрегнутог бетона са унутрашњим пречником 5 m и висине 8,6 m од темеља. Дебљина стијенке биће 50 cm без прекривања у горњем дијелу. Максимални ниво воде планиран у водостану је 1 503,98 mnm, а може достићи и 1 506 mnm. Цијев под притиском, изграђена од челика по стандардима API 5L, ће почети од водостана, унутрашњег пречника 850 mm, дебљине стијенке 6,7 mm и укупне дужине цијеви 1 180 m. Просјечан нагиб цијеви под притиском између водостана и машинске зграде износиће 24%. Машинска зграда је планирана на лијевој обали Јабушнице што ће довести до преласка цјевовода преко ријеке, као и приступни мост. Зграда ће бити на висини 1 219,6 mnm и заузимаће површину од 370,5 m². Контролна соба ће бити лоцирана на вишем нивоу, на којем се такође налазе и нисконапонске ћелије. На истом нивоу, али споља је планирана зона трансформатора, чији ће руб бити у близини металне сигурносне оградe. Генераторска опрема ће се смјестити у згради на нижем нивоу, као и 6 kV и мосни кран. Узимајући у обзир проток и пад, изабана је Пелтонова турбина са двије млазнице. Ове турбине су веома доброг степена искориштења при смањеним протоцима и зато гарантују могућност рада при широком обиму протока.

У складу са чланом 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, уз захтјев за обнављање еколошке дозволе су приложени: Изјава одговорног лица од

17.01.2023. године, Допуна изјаве одговорног лица од 22.02.2023. године, Записник инспектора о ванредној инспекцијској контроли број: 24.090/362-246-27-1/23 од 30.03.2023. године израђен од стране Републичке управе за инспекцијске послове - Одјељење Источно Сарајево, Ажуриран план управљања отпадом од фебруара 2023. године, Грађевинску дозволу број: 15-361-333/08 од 10.07.2008. године, Миистарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Обавјештење о почетку извођења радова број 234-1/08 од 03.09.2008. године и доказ о уплати административне таксе од 09.02.2023. године.

У Изјави одговорног лица наводи се да за вријеме важења предметне еколошке дозволе није дошло до промјене услова утврђених истом. У допуњеној изјави одговорно лице наводи да је 2008. године добило грађевинску дозволу број: 15-361-333/08, када су и започети грађевински радови, али због проблема који је настао са стратешким партнером ГЦМ из Словеније радови су заустављени. Доласком новог стратешког партнера радови су настављени у периоду 2013-2014. године. Због проблема који је настао на терену, а тиче се немогућности спајања далековода морало се спровести поступак експропријације трасе преко 40 km да би се ријешили имовинско-правни односи за далековод али и за малу хидроелектрану С-Ј-2 која се налази на наведеној траси. 2013. године обновљена је еколошка дозвола, али због поступка експропријације није било могуће наставити радове. 2018. године еколошка дозвола за предметну хидроелектрану је поново обновљена, али је тада дошло до обуставе свих активности због застоја око рјешавања имовинско правних односа на дијелу трасе цјевовода МХЕ С-Ј-2, а наведеном трасом пролазио је и 35 kV далековод. У задњем кварталу 2019. године започети су преговори са испоручиоцем опреме за уградњу турбине гдје су у начелу договорени одређени детаљи за свих пет малих хидроелектрана које се налазе у концесији. У 2020. години је финализиран нацрт уговора али због појаве пандемије вируса „COVID-19“ обустављени су даљњи преговори до 2022. године када је потписан уговор са „VOITH“ компанијом за испоруку турбина. Кроз уговор договорено је да се испорука изврши у периоду јул-август 2023. године (испорука се чека од 12-16 мјесеци). 2022. године је такође потписан уговор за реализацију изградње 35 kV далековода са „Siming trade“ д.о.о. Фоча који је започео пробијање трасе из правца Саставака и узводно ријеком Јабушницом, а све према главном пројекту изградње 35 kV далековода. Планирани завршетак грађевинских радова и прикључак у термоелектрани у Гацку је период јуни-јули 2023. године. С обзиром да предметна хидроелектрана још увијек није завршена, одговорно лице наводи да у периоду важења еколошке дозволе која се обнавља мониторинг наложен у истој није вршен. Овим рјешењем је прописано да је одговорно лице дужно вршити редован мониторинг за вријеме обављања регистрованих активности, на начин утврђен тачком 5. овог рјешења.

Записником о извршеној редовној инспекцијској контроли, у којем је предмет контроле испуњеност услова из еколошке дозволе, а коју је извршио Млађен Лакић, Републички еколошки инспектор по службеној легитимацији број 246, утврђено је да субјект контроле посједује: Рјешење о регистрацији друштва-упис у судски регистар, Потврду-ЈИБ, Увјерење-ИД број, Рјешење којим се предметном субјекту даје еколошка дозвола и План управљања отпадом од фебруара 2023. године, изтађен од стране „Техничко-еколошки завод“ д.о.о. Бања Лука. У Записнику је наведено да је разлог раније неконтролисаности услова из еколошке дозволе која се обнавља то што након 2018. године нису вршени додатни радови на минихидроелектрани на ријеци Јабушници. Самим тим, није вршен ни мониторинг прописан еколошком дозволом. На лицу мјеста је констатовано да се проток воде врши несметано, те да су извршене мјере и обавезе наложене рјешењем о еколошкој дозволи и да није дошло до значајних промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, кориштење енергије, извор емисија и локацију на којој се налази минихидроелектрана „Сутјеска С-Ј-3“.

У складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом, уз захтјев за обнављање предметне дозволе достављен је ажуриран План управљања отпадом, те је у диспозитиву овог рјешења наложено да је неопходно придржавати се истог.

Цијенећи наведено, овај орган је закључио да је у поступку обнове рјешења извршена ревизија услова из предметне еколошке дозволе, на начин да је извршена ревизија одређених мјера заштите животне средине у цјелини и по сегментима, укључујући и идентификацију врста отпада која је настала радом постројења, што је учињено у тачки 3. рјешења, да су прецизиране граничне вриједности, укључујући и граничне вриједности утврђене у Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке, што је учињено у тачки 4. рјешења, да су ревидиране и утврђене обавезе које се односе на обнову еколошке дозволе, утврђене мониторингом у тачки 5. као и обавеза поступања по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача, што је и учињено у поступку обнове предметног рјешења.

Цијенећи да су испуњени услови из члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, Министарство је на основу члана 94. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 КМ наплаћена је на основу члана 3, по тарифном броју 68г) Закона о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20) а копија уплатнице која доказује уплату наведене таксе приложена је у предметном спису.

У складу са Правилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17) ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са чланом 94. Закона о заштити животне средине.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерака и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко
ул. 18. Херцеговачке лаке пјешадијске бригаде 1, 89 240 Гацко,
2. Одјељењу за просторно ... општина Гацко,
3. Републичка управа за инспекцијске послове,
4. Евиденцији,
5. а/а.

МИНИСТАР

Бојан Випотник